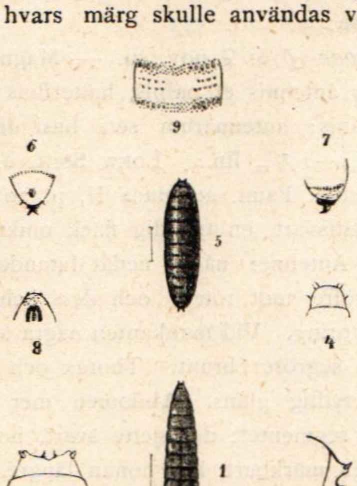
AGROMYZA LAPPAE Loew.

EN FÖR SVERIGES FAUNA NY FLUGART.

I april 1891 hemfördes från Svartviks stärkelsefabriks område invid Ulfsundasjön i närheten af Stockholm ett par torra kardborrstjälkar, hvars märg skulle användas vid uppsättning af

1 *Larven:* 2 dess bakersta kroppsring; 3 densamma sedd från sidan; 4 hufvudet; 5 *puppan:* 6 dennas sista kroppsring; 7 densamma från sidan; 8 hufvudets undersida; 9 ryggsidan af en kroppsring.

småfjärilar. Inuti denna märg, isynnerhet den del däraf, som befunnit sig närmast roten, märktes smala gångar, förorsakade af insektlarver, och vid närmare undersökning påträffades därstädes små puppor, hvilkas utseende tillkännagaf, att de tillhörde någon

dipterart. Den 28 i ofvannämnda månad framkom också ur en af pupporna en liten svart fluga och den 30 ytterligare tvenne dylika ur ett par andra puppor. Kardborrstycken, som af prof. AURIVILLIUS tillvaratagits från annat ställe i Stockholmstrakten, lämnade äfven sådana flugor, men dessa utkommo ej förrän i medlet af maj. Larverna synas förekomma äfven i stänglarna till andra växter; ty KALTENBACH fann dem i *Angelica Sylvestris*, SCHOLTZ i *Centaurea Jacea* och RONDANI i *Carduus Nutans*.

På ZETTERSTEDTS tid synes denna flugart ej varit känd, alldenstund hvarken han, MEIGEN eller någon annan af den tidens dipterologer omnämna henne. Den förste, som observerat såväl den utbildade insekten som dess larv och puppa, är prof. H. LOEW, och äfven han fann de båda sistnämnda under enahanda förhållanden, som ofvan angifvits. Hans beskrifning på arten är af följande lydelse:

»*Agr. Lappae* ♂ & ♀ nov. sp. — Magna, nigroviridis, nitida; capite cum antennis et palpis, halteribus pedibusque atris; alis cinereo-hyalinis; antennarum seta basi distincte incrassata. Long. corp. 1 5/12—1 7/12 lin.» LOEW Stett. e. Zeit. XI. p. 380 (1850)». — SCHINER Faun. austriaca II, p. 308.

Hufvudet mattsvart, en tresidig fläck omkring ocellerna något glänsande. Antenner något nedåt lutande, 3:e leden liten, rund, borstet gröfre mot roten, och dess behåring synlig blott vid starkare förstoring. Vid munkanten några uppåt krökta borst. Palperna svarta, sugröret brunt. Thorax och scutell grönaktigt svarta, med obetydlig glans. Abdomen mer grönglänsande, i synnerhet femte segmentet; det sjette svart, hos hanen litet, afrundadt och föga märkbart, hos honan längre, tjockare och koniskt. Svingkolfvarnas knappar svarta, skaftet brunt. Benen svarta. Vingarna vattenklara, obetydligt gråskuggade, ribborna svarta. Ribban mellan kostan och första längsribban fin, närmad till den sistnämnda och förenad med henne vid kostalkanten. Första längsribban utåt tjockare och svart, böjer sig starkt mot kostalkanten och utlöper i denna något innanför vingens midt. Kostalribban från första ribbans utlopp tjock, svart, mot vingspetsen smalare. Lilla tvärribban snedlöpande och belägen midt för första ribbans utlopp. Fjärde längsribbans afdelningar förhålla sig till hvarandra som 3: 2: 7. Andra, tredje

och fjärde längsribbornas läge liksom hos den närstående *Agr. Aeneiventris* FALL.

Beskrifningen på imago är, som af ofvanstående utdrag kan synas, så tydlig och fullständig, att just intet därvid är att tillägga, och samma är förhållandet angående puppan. Larven, fig. 1, är däremot af LOEW mer i förbigående omnämnd, och mycket kan ej heller vara att säga om honom, emedan han liknar många andra fluglarver, såväl till form som färg. Då han uppnått sin fulla storlek är längden 5 mm., kroppsformen cylindrisk, afsmalnande framåt; kroppsringarna äro 12, förutom hufvudet; färgen gulaktigt hvit, på de mellersta segmenterna grå eller grönaktig. Under den genomskinliga huden visa sig vid starkare förstoring egendomliga bildningar, bestående af olikstora, oregelbundet rundade, hvitaktiga plättar, nästan liknande stenläggningen på en gata. Längs undersidans midt sammanflyta dessa plättar, men bilda på sidorna snedlöpande och parallela linier. Hufvudet är betydligt smalare än nästföljande segment och har några få, mycket korta borst; men det hos fluglarver vanliga, svarta och i ändan klufna ätverktyget är omärkbart. Några utstående, vårtlika trakémynningar äro ej synliga på första segmentet. Det sista eller bakersta segmentet är rundadt och har i spetsen upptill tvenne trubbiga knölar, en på hvardera sidan, hvilka äro försedda med ett litet cylinderformigt bihang; under dessa knölar är ytan tvärsöfver starkt konkav, och därunder befinna sig tvenne trakémynningar, hvilka ej hafva den vanliga formen, utan äro koniska, något uppåt böjda och af brun färg.

Puppan, fig. 5, är grågul, 4,5 mm. lång, och en dryg mm. tjock, cylindrisk, men något afsmalnande bakåt, i båda ändarna afrundad. På hufvudet sitta två små svartaktiga knölar eller stigmata och på dess undersida är en aflång fördjupning, med något uppsvällda kanter, på samma ställe, der munöppningen befunnit sig hos larven. På bakersta segmentet finnes ett mycket litet bihang å hvardera sidan, och trakémynningarna äro svarta samt nästan klolika och fästade på låga knölar af samma färg. Puppskalets yta är sträf, genom små och kornlika borst, hvilka sitta tätast omkring segmentkanterna samt på hufvud och sidor.

Ett par kardborrstjälkar hemfördes äfven under september månad från Stallmästargården och dessa voro mycket skadade

invändigt, isynnerhet uti rotändarna, där larvgångarna sammanflöto och bildade gröfre kanaler. De undersöktes den 21 i samma månad, och pupporna voro i gångarna ganska många, isynnerhet i den ena stjälken, där ej mindre än 28 stycken påträffades. Uti en större larvgång befunno sig fem stycken puppor nästan bredvid hvarandra. Äfven en larv, som tycktes vara fullväxt och färdig till förvandling, erhölls ur hvarje stjälk. I år (1891) på hösten tyckas kardborrstjälkarna vara mindre skadade genom fluglarver, och synes det därigenom som om äfven denna fluga vore mer talrik vissa år.

Märkvärdigt nog måste det förefalla, att en insekt, som numera tycks vara så allmän, icke förut anträffats hos oss, hvarken af ZETTERSTEDT, FALLÉN, BOHEMAN, WAHLBERG eller HOLMGREN, oaktadt dessa voro, som hvar och en vet, flitiga diptersamlare; men samma är förhållandet med många andra arter, såsom t. ex, hvetemyggan, hvilken af dem ej heller blifvit upptagen som svensk, fastän hon numera förekommer nästan öfverallt, ibland uti stor myckenhet.

Hvad flugorna beträffar, är sannolikt hos oss mycket, som återstår att utforska, icke allenast angående deras lefnadssätt och metamorfos, utan äfven till och med rörande nya arter, och önskligt vore, om en och annan af våra entomologer ville mer, än hvad på senare årtionden skett, egna sin uppmärksamhet åt dem, ty vi kunna intyga, att de erbjuda mycket af stort intresse, fast de till utseendet kunna vara mindre tilltalande.

Sven Lampa.

Psyche hirsutella HÜBN. har förut i de nordiska länderna anmärkts endast i Norge och Finland, men förra sommaren (juni månad) anträffade jag en hane af denna sällsynta fjäril vid Elfsbacka bruk i Vermland, hvadan den numera kan inregistreras äfven bland de svenska fjärilarna.

Färlöf, mars 1892.

Josef Andersson.
